

Studie

Vrijstellingen van inschrijving als werkzoekende -
vrijgeleide om geen werk te zoeken of
middel om zich terug in te schakelen?

Focus:

Evolutie van de vrijgestelde uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW's) - eerste drie kwartalen van 2003 en 2004

	Mannen		Vrouwen		Totaal		Vlaams Gewest		Waals Gewest		Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
	Absolute cijfers 2004	Verschil 2004-2003 (in %)	Absolute cijfers 2004	Verschil 2004-2003 (in %)	Absolute cijfers 2004	Verschil 2004-2003 (in %)	Absolute cijfers 2004	Verschil 2004-2003 (in %)	Absolute cijfers 2004	Verschil 2004-2003 (in %)	Absolute cijfers 2004	Verschil 2004-2003 (in %)
UVW's	322 859	2,8	397 376	2,4	720 235	2,6	325 579	1,6	300 202	3,3	94 454	4,0
- werkzoekende UVW's	233 016	6,1	294 897	4,4	527 913	5,1	214 735	4,6	236 129	5,3	77 049	6,2
- vrijgestelde UVW's	89 843	-4,8	102 479	-2,8	192 322	-3,7	110 844	-3,9	64 072	-3,2	17 405	-4,9
Passief vrijgestelden	73 140	-7,7	70 851	-5,6	143 991	-6,7	83 981	-7,0	45 351	-6,0	14 658	-6,8
- waarvan definitief onbeschikbaar	73 014	-7,7	65 172	-4,6	138 186	-6,2	79 255	-6,5	44 426	-5,7	14 505	-6,7
Actief vrijgestelden	16 703	10,3	31 628	4,0	48 331	6,1	26 863	7,3	18 721	4,4	2 747	6,4
- waarvan opleidingen	13 966	11,5	13 253	11,9	27 219	11,7	14 046	14,0	11 239	8,6	1 934	13,3

Maken deel uit van de **passief** vrijgestelden:

1. de vrijgestelde oudere werklozen die geacht worden definitief niet meer beschikbaar te zijn voor de arbeidsmarkt vrijgesteld op basis van art. 89 van het KB 25.11.1991;
2. de werklozen vrijgesteld om familiale of sociale redenen die tijdelijk niet beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt op basis van art. 91 van het KB.

Maken deel uit van de **actief** vrijgestelden:

1. de werklozen die via beroepsopleiding, hervatting van studies met volledig leerplan of via andere opleidingen hun herinschakeling op de arbeidsmarkt voorbereiden. In deze groep onderscheiden we volgende subgroepen:
 - a. volledig werklozen die zich tijdelijk niet moeten inschrijven als werkzoekende om een erkende beroepsopleiding te kunnen volgen op basis van art. 91 van het KB van 25.11.1991;
 - b. volledig werklozen die zich tijdelijk niet moeten inschrijven als werkzoekende om een opleiding te kunnen volgen voor een zelfstandige activiteit op basis van art. 92 van het KB;
 - c. volledig werklozen die zich tijdelijk niet moeten inschrijven als werkzoekende om studies met volledig leerplan te kunnen hervatten op basis van art. 93 van het KB;
 - d. volledig werklozen die zich tijdelijk niet moeten inschrijven als werkzoekende om met goedkeuring van de directeur van het werkloosheidsbureau andere studies of opleidingen dan beroepsopleidingen of studies met volledig leerplan te kunnen volgen op basis van art. 94 van het KB;
2. de werklozen die in feite reeds een activiteit uitoefenen met het behoud van hun werkloosheidsuitkeringen of de werknemers die wegens vakantie hun activiteit tijdelijk onderbreken. In deze groep onderscheiden we volgende subgroepen:
 - a. het personeel van onderwijsinstellingen dat werkloosheidsuitkeringen ontvangt voor de niet door de uitgestelde bezoldiging gedekte dagen tijdens de grote vakantie moet niet ingeschreven zijn als werkzoekende op basis van art. 96 van het KB;
 - b. de volledig werklozen vanaf 50 jaar die hun beroepservaring vrijwillig ten dienste stellen in het buitenland zijn vrijgesteld van de verplichting zich als werkzoekende in te schrijven op basis van art. 97,1 van het KB;
 - c. de jonge coöperanten die beroepservaring verwerven in het buitenland met behoud van hun wachtuitkering zijn vrijgesteld van de verplichting zich als werkzoekende in te schrijven op basis van art. 97,2 van het KB;
 - d. de volledig werklozen die deelnemen aan humanitaire acties in het buitenland zijn vrijgesteld van de verplichting zich als werkzoekende in te schrijven op basis van art. 97,3 van het KB;
 - e. de volledig werklozen die activiteiten in een PWA verrichten zijn onder bepaalde voorwaarden vrijgesteld van de inschrijvingsplicht op basis van art. 79 § 4 bis. De stadswachter is tijdens die activiteit vrijgesteld op basis van art. 79ter § 5 van het KB.

Vaststellingen:

1. Het aantal vrijgestelde UVW's daalt met 3,7 % terwijl het aantal werkzoekende UVW's stijgt met 5,1 %. De vrijgestelde UVW's vertegenwoordigen iets meer dan één vierde (26,7 %) van het totaal aantal UVW's.
2. Het aantal vrijgestelde UVW's daalt zowel bij de mannen als bij de vrouwen, maar het meest uitgesproken bij de mannen (- 4,8 % tegen - 2,8 % bij de vrouwen).
3. De daling is enkel het gevolg van een daling bij de passief vrijgestelden (- 6,7 %), die drie vierden van de vrijstellingen uitmaken. De actief vrijgestelden die een aandeel hebben van een kwart, groeien nog steeds aan (+ 6,1 %).
4. De daling bij de passief vrijgestelden doet zich voor zowel bij de tijdelijk (de vrijstellingen voor sociale of familiale moeilijkheden), als bij de definitief onbeschikbaren (de vrijgestelde oudere werklozen). Die laatsten vormen evenwel 96 % van de passieve vrijstellingen. Het aantal vrijgestelde oudere werklozen daalt met 6,2 % als gevolg van de hervorming van hun statuut in juli 2002. De daling doet zich zowel bij mannen als vrouwen voor. Het feit dat werklozen van 50 tot 58 jaar niet meer het statuut van vrijgestelde krijgen heeft als consequentie dat het aantal werkzoekende 50-plussers stijgt.
Vermelden we dat ook de bruggepensioneerden, die hier niet werden meegeteld omdat zij strikt genomen geen UVW zijn, eveneens als definitief onbeschikbaar voor de arbeidsmarkt kunnen beschouwd worden. Als zij ook zouden meegeteld worden zou het overwicht van de groep definitief onbeschikbaren nog groter zijn.
5. De actief vrijgestelden nemen toe met 6,1 %, hoofdzakelijk als gevolg van de opleidingen (+ 11,7 %). Het verschil in toename tussen mannen en vrouwen bij de actieve vrijstellingen is relatief groot (+ 10,3 % bij de mannen tegen + 4 % bij de vrouwen).
6. Alle gewesten kennen een daling van het aantal vrijstellingen. Het meest uitgesproken is de daling in het Brussels Gewest met 4,9 %. In het Vlaams en het Waals Gewest is de daling respectievelijk 3,9 % en 3,2 %.
7. In alle gewesten nemen de passieve vrijstellingen af terwijl de actieve vrijstellingen er toenemen. De procentuele afname van het aantal passieve vrijstellingen is in alle gewesten ongeveer even groot, nl. tussen 6 % en 7 %.
8. De passieve vrijstellingen voor oudere werklozen (definitief onbeschikbaar), lopen terug doordat strengere voorwaarden werden opgelegd aan nieuwe intreders in dit statuut: van 5,7 % in het Waals Gewest tot 6,7 % in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Daartussen in bevindt zich het Vlaams Gewest met een daling van 6,5 %.
9. De toename van de actieve vrijstellingen is iets meer dispaaraat over de gewesten verdeeld dan de afname in de passieve vrijstellingen. In het Vlaams Gewest is de toename het grootst (+ 7,3 %). De kleinste toename deed zich voor in het Waals Gewest (+ 4,4 %). In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bedraagt de toename 6,4 %.
10. Actieve vrijstellingen bestaan voor het merendeel (56 %) uit opleidingen. Het zijn vooral zij die in aantal stijgen, terwijl de andere vormen van inschakeling constant blijven of er op achteruit gaan. Het aantal opleidingen stijgt zeer sterk in het Vlaams en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (respectievelijk met 14 % en 13,3 %). In het Waals Gewest is de stijging nog 8,6 %.